

Οι τελευταίες ημέρες του Γέροντος Αναστασίου

ΕΝΑΣ

ΙΕΡΑΡΧΗΣ ΓΡΑΦΕΙ ΓΙΑ ΜΙΑ ΞΕΧΩΡΙΣΤΗ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ο Γέροντας Αναστάσιος Κουδουμιανός κοιμήθηκε την Δευτέρα 2 Δεκεμβρίου 2013 και η εξόδιος ακολουθία του εψάλη την επομένη ημέρα, 3 Δεκεμβρίου, στην Ιερά Μονή Κουδουμά της Ιερας Μητροπόλεως Γορτύνης και Αρκαδίας, στην οποία ήταν Ιερομόναχος, παρόντων των Σεβ. Μητροπολιτών Γορτύνης κ. Μακαρίου και Αρκαλο-χωρίου κ. Ανδρέου, Κληρικών, Μοναχών και πλήθους λαού.

Στην συνέχεια θα καταγράψω μερικές πληροφορίες από τις τελευταίες ημέρες της επιγείου ζωής του και τα σχετικά από την συνάντησή μου μαζί του στο Νοσοκομείο.

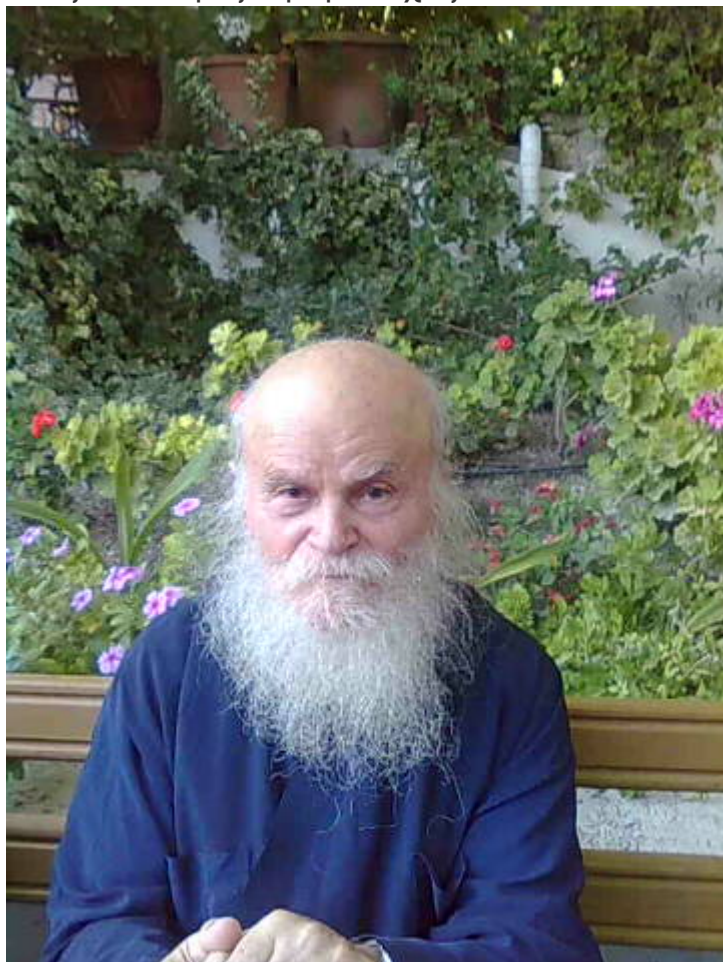
Ελπίζω δε και πιστεύω ότι ο Ηγούμενος και οι Πατέρες της Μονής Κουδουμά καθώς και ο Αρχιμ. π. Αντώνιος Φραγκάκης θα γράψουν για τον υπέροχο αυτόν όσιο μοναχό, για την οσιακή ζωή του, τις αλλοιώσεις της καρδιάς του, τις αναβάσεις του πνεύματός του και τις θεόσοφες διδαχές του.

Εμπειρικός θεολόγος

Ο Γέροντας Αναστάσιος ήταν μια πατερική φυσιогνωμία, διέθετε εμπειρική θεολογία, αλλά γνώριζε πολύ καλά και την θεολογία των Πατέρων και εκφραζόταν θεολογικά και συγκροτημένα, αν και δεν είχε τελειώσει το Δημοτικό Σχολείο. Όμως η μοναχική του ζωή, η άσκησή του στα σπήλαια, η αδιάλειπτη προσευχή που είχε και οι ποικίλες επισκέψεις της θείας Χάριτος επάνω του του έδωσαν θαυμαστή θεολογική γνώση.

Τόν γνώρισα δια μέσου του π. Αντωνίου Φραγκάκη, είχα δε μια τηλεφωνική επικοινωνία μαζί του, μου διεβίβαζε τις ευχές και τις απόψεις του και θαύμαζα για τον τρόπο με τον οποίο εκφραζόταν, που ήταν απόρροια της χαρισματικής του θεολογίας, αλλά και της μελέτης των βιβλίων των Πατέρων της Εκκλησίας, μέσα από την δική του πείρα.

Μιλούσε με έναν καταπληκτικό τρόπο, δηλαδή «αλιευτικώς και ουκ αριστοτελικώς». Διάβαζε τα βιβλία μου και εξέφραζε τις απόψεις του. Μέγαγαπούσε και τον σεβόμουν πολύ. Λάμβανα υπ' όψη μου τον λόγο του, γιατί ήταν ένας θεόσοφος Ιερομόναχος.

Παλαιότερα άκουσα μια ηχογραφημένη προφορική ομιλία του που έκανε σε προσκυνητές της Μονής στην οποία ανέπτυξε με καταπληκτικό τρόπο την δυαδική σχέση μεταξύ ηδονής και οδύνης, κατά τον άγιο Μάξιμο τον Ομολογητή. Δεν ήταν ομιλία προετοιμασμένη, αλλά εξερχόταν μέσα από την πείρα του και τις γνώσεις του.

Ακούγοντας την ομιλία αυτή θαύμασα για τον ρέοντα πατερικό λόγο, που ήταν απόλυτα αφομοιωμένος από τον Γέροντα, διέγινωσα καθαρότατα ότι ο λόγος του, καίτοι ο ίδιος δεν είχε σπουδάσει θεολογία, ήταν κατ' εξοχήν θεολογικός, συγκροτημένος και θεραπευτικός.

Μέ αξίωσε ο Θεός να συναντηθώ μαζί του τον προηγούμενο Απρίλιο (15-4-2013), όταν τον επισκέφθηκα στην Ιερά Μονή Κουδουμά και είχαμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση, την οποία θα δημοσιοποιήσω αργότερα.

Εντυπωσιάσθηκα από την εμπειρική γνώση την οποία διέθετε, τον θεολογικό του λόγο, την διεισδυτική ματιά του, το φωτεινό πρόσωπό του και την όλη παρουσία του. Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίον του αφιέρωσα το τελευταίο βιβλίο το οποίο κυκλοφόρησα με τίτλο «Θεολογία γεγονότων», με τα εξής λόγια:

«Στόν σεβαστό Γέροντα π. Αναστάσιο Κουδουμιανό πνευματικό αντίδωρο στο θεολογικό δώρο της πολλής αγάπης του».

Όταν έστειλα το βιβλίο στον Γέροντα, του έγραψα:

«Σεβαστέ π. Αναστάσιε,

Βρίσκομαι στην Αθήνα για τις Συνεδριάσεις της Ιεραρχίας της Εκκλησίας μας.

Πρό ολίγου βγήκε από το τυπογραφείο το νέο βιβλίο με τίτλο «Θεολογία γεγονότων» και Σάς στέλλω το πρώτο αντίτυπο με βαθύ σεβασμό και εν Χριστώ αγάπη. Όπως θα διαπιστώσετε το βιβλίο αυτό το αφιερώνω σε Σάς, γιατί είσθε ένα θεολογικό γεγονός στην εποχή μας.

Βέβαια, δεν είναι όλα τα κεφάλαια του βιβλίου στο επίπεδο που Σάς αρμόζει. Υπάρχουν όμως κεφάλαια, όπως «η νηπτική και κοινωνική διδασκαλία του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου» και τα κείμενα του Δ' μέρους του βιβλίου που αναφέρονται στην «εμπειρία μαρτυρίου και θεώσεως» σελίδες 427 και εξής, που προσιδιάζουν σε Σάς.

Γνωρίζετε ότι Σάς σέβομαι πολύ, συγκινούμαι από τους πνευματικούς Σας αγώνες, αναγνωρίζω την εμπειρική Σας διδασκαλία. Είσθε μια θεολογική μαρτυρία στην εποχή μας και δοξάζω τον Θεό που Σάς γνώρισα. Για μένα η επικοινωνία μαζί Σας ήταν πανηγύρι.

Παρακαλώ θερμά να εύχεσθε στον Θεό για μένα να παραμένω στην ζωντανή παράδοση των θεουμένων αγίων μας και δι' ευχών Σας, να φλέγεται η καρδιά μου από την αγάπη του Θεού και την προσευχή, και κυρίως να βρώ έλεος από τον Κύριο μας.

Εύχομαι στον Θεό να Σάς κρατήσει ακόμα ανάμεσά μας για να μας ενισχύετε με τον λόγο Σας, την ζωή Σας και την προσευχή Σας.

Μέ ενδιαφέρει κυρίως να συμμετάσχω στην ουράνια άκτιστη Λειτουργία, έστω και στην τάξη «τών κατηχουμένων», να χαίρομαι με την χαρά των άλλων. Προσευχηθήτε γι' αυτό. Δεν με ενδιαφέρει τίποτε άλλο περισσότερο.

Μέ βαθύτατο σεβασμό

+ Ο Ναυπάκτου και Αγ. Βλασίου Ιερόθεος».

Ο Γέροντας Αναστάσιος, μόλις έλαβε το βιβλίο και το γράμμα είπε:

«Νά μεταφέρετε στον Μητροπολίτη Ναυπάκτου τα βαθύτατα σέβη μου, την ευγνωμοσύνη και την πολλή μου αγάπη. Αντιλαμβάνεται προφανώς πόσο τον σέβομαι και τον αγαπώ και αφιέρωσε το πνευματοφόρο του σύγγραμμα στην ευτέλειά μου. Δεν υπάρχει αναλογία ανάμεσα στο θεολογικό βάρος του βιβλίου και στην δική μου κουφότητα. Εν πάση περιπτώσει, το δέχομαι ως έκφραση της αγάπης του».

Όταν δε το διάβασε είπε συγκινημένος:

«Νά μεταφέρετε στον άγιο Ναυπάκτου τα βαθύτατα σέβη μου και τις ευχαριστίες μου. Έκλαψα, συγκινήθηκα πολύ. Ποιός είμαι εγώ ο ευτελής, να του αφιερώνουν τόσο σημαντικά βιβλία, και ένας τέτοιος συγγραφέας; Το δέχομαι μόνο ως έκφραση της αγάπης του. Κατασπάζομαι και τα δύο του χέρια. Τόν ευχαριστώ «πάλιν και πολλάκις». Το διάβασα, το ρούφηξε η καρδιά μου...».

Οι μοναχοί της Ιεράς Μονής Κουδουμά είπαν:

«Το βιβλίο του Αγίου Ναυπάκτου ήταν το τελευταίο που μελέτησε ο Γέροντας, ενώ επίκειτο η εισαγωγή του στο Νοσοκομείο για την χολή, πριν υποστή το τραύμα στο ισχύον. Ήθελε πρώτα να το διαβάση, το μελέτησε, χάρηκε πολύ, και μετά από ελάχιστες ημέρες εισήχθη οριστικά στο Νοσοκομείο. Ήταν το τελευταίο θεολογικό πόνημα στο οποίο εντρύφησε, αυτός ο θεολογικότατος νούς και θεοειδέστατος...».

«Ο Γέροντας τις τελευταίες νύχτες αγρυπνούσε εξ ολοκλήρου, εκτενής προσευχή. Από τις 11 το βράδυ μέχρι τις 7 το πρωί. Μετά ανέμενε ήρεμος, όπως πάντα, και γλυκύτατος την θεία Κοινωνία. Μέ δάκρυα κοινωνούσε. Ψέλιζε λόγια καρδιακής αγάπης στον Χριστό, όπως «εφόδιον ζωής αιωνίου», «φάρμακον αθανασίας», «αντίδοτο του μη αποθανείν». Σιωπή το πλείστον, έπειτα, και ευχή.

Μελέτησε ενθουσιασμένος το βιβλίο του αγαπημένου του Μητροπολίτου Ναυπάκτου. ... Από τα Μυστήρια που ζούσε λίγα μας είπε. Είπε στον π. Ιλαρίωνα: «Ήρθε ολοζώντανα ο Μέγας Αντώνιος. Συνομιλήσαμε». «Είμαι σε κατάσταση εξόδου... Μικρή παράταση έλαβα... Εύχεσθε να βρεθώ στο Φώς»».

Έλαβα δύο σημαντικά μηνύματα που δείχνουν την πνευματική ωριμότητα του Γέροντα. Ζούσε την εσωτερική νοερά λειτουργία, παράλληλα με την θεία Λειτουργία και συγχρόνως ποθούσε την «άνω λαμπροφορία».

«Είπε ο Γέροντας: «Έχει λυσσάξει ο δαίμονας... Δεν περιγράφονται όσα μου κάνει, ειδικά τις νύχτες... Αυτά βέβαια εξωτερικά... Εσωτερικά λειτουργεί ο νούς στο Εκκλησάκι της βαθείας καρδιάς... Κάθε πρωί η νοερά καρδιακή Λειτουργία αναμένει τον καρπό της ορθρινής Λειτουργίας του Μοναστηριού. Το Σώμα και το Αίμα του Χριστού... Ο ειρηνάρχης Χριστός ενθρονίζεται μέσα στην καρδιά... Τελεία κατάπαυσις...»».

«Είπε ο Γέροντας: «Επείγομαι να αναχωρήσω από τον κόσμο της φθοράς. Δεν θέλω να δώ και τα επερχόμενα δεινά. Θα βρεθή θέσις όμως δι' εμέ τον ανάξιον εις την άνω φωτοφορίαν; Παρακαλώ τον άγιον Μητροπολίτη Ναυπάκτου να εύχεται για την έξοδό μου από τον μάταιο τούτο κόσμο και την σωτηρία μου»».

Μακάριζα τον Γέροντα και δόξαζα τον Θεό!

Ο Γέροντας Αναστάσιος στο Νοσοκομείο

Πλησίασε η τελείωση του Γέροντα Αναστασίου, η πορεία του προς την Άνω Ιερουσαλήμ.

Πρίν λίγο καιρό ο Γέροντας Αναστάσιος είχε φρικτούς πόνους από πέτρα στην χολή. Πρίν πάει στο Νοσοκομείο από τους πόνους έκανε βηματισμούς στο μικρό κελλί του, έπεσε και έσπασε το ισχύον. Εισήχθη στο Νοσοκομείο για εγχείριση στο ισχύον και στην συνέχεια θα έπρεπε να αντιμετωπισθή η πέτρα στην χολή.

Κατά την εισαγωγή του στο Νοσοκομείο «Βενιζέλειο» στο Ηράκλειο Κρήτης εκδηλώθηκε για μια ακόμη φορά η θεολογική του ύπαρξη. Παρά τους σωματικούς πόνους του, μιλούσε για τον Θεό, για το Φώς, για την νοερά προσευχή στην καρδιά κλπ. Θα παραθέσω μερικά απ' όσα έλεγε.

Πονούσε πολύ, αλλά το αντιμετώπιζε ησυχαστικώς:

«Πονάω αφόρητα... Πόνος παρατεινόμενος, ανελέητος... Όμως, πρέπει να τραβάμε από εκεί τον νού μας και να τον έχουμε στον Χριστό... Να πήτε στον άγιο Ναυπάκτου και τις Μοναχές: Ευχαριστώ εκ καρδιάς για την αγάπη τους και τις ευχές τους. Αυτοί πρέπει να μάθουν και εμένα να προσεύχομαι... Το θέλημα του Κυρίου γενέσθω εν παντί. Κατά πάντα και δια πάντα. Και επ' εμοί και επί πάσι. Και εν τοίς αγγέλοις και εν τοίς ανθρώποις. Και εν ουρανών και επί γής και εν τοίς καταχθονίοις. Και εν τη αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία. Τα πάντα και εν πάσι Χριστός...».

«Όποιος ταυτίσει το θέλημά του με το άγιο θέλημα του Θεού δεν βλέπει στην ζωή του τίποτα κακό. Δεν διαχωρίζει τα επισυμβαίνοντα εις εαυτόν σε ευχάριστα και δυσάρεστα. Όλα είναι ευχάριστα. Και τα δυσάρεστα περισσότερο ευχάριστα. Προέρχονται από την παναγάπη του Θεού και αποβλέπουν στην πραγμάτωση του «καθ' ομοίωσιν»».

«Τα εύκολα δεν σώζουν. Δεν θα ήταν προτιμότερο να μην είχα υποστεί το κάταγμα και να μην περάσω τους αφόρητους πόνους; Όχι. Γιατί σημασία έχει τί συμφέρει την ψυχή μας. Την πνευματική ολοκλήρωση. Γι' αυτό πρέπει να αποβάλλουμε το γνωμικό θέλημα και να αποκτήσουμε φυσικό θέλημα. Να ταυτίσουμε απόλυτα το θέλημά μας με το άγιο θέλημα του Θεού. Εκείνος ξέρει τί φάρμακο ταιριάζει στον καθένα από μάς. Σημασία έχει να ενωθούμε μαζί Του».

Μετά την χειρουργική επέμβαση στο ισχύο είπε στον π. Αντώνιο.

«Πέρασε, παιδί μου, η χορεία των αγίων Πατέρων. Πολλοί Πατέρες πέρασαν... ζωντανά, εν ριπή οφθαλμού τους είδα όλους... Ο Μέγας Αντώνιος, οι αγαπημένοι μου Ιωάννης Χρυσόστομος και Γρηγόριος Παλαμάς, οι όσιοι του Μοναστηριού μας, Παρθένιος και Ευμένιος, και όλοι οι υπόλοιποι, ο άγιος Παντελεήμων, η αγία Παρασκευή, και τόσοι άλλοι... Αυτό γινόταν και στο Μοναστήρι, πολύ έντονα τις τελευταίες ημέρες, πριν υποστώ τον τραυματισμό...

Ευχαριστώ τον πολυαγαπημένο μου Μητροπολίτη Ιερόθεο, την Γερόντισσα Σιλουανή και την Συνοδεία της... Αντελήφθην τις προσευχές όλων... Ευχαριστώ

όλα τα πνευματικά σου παιδιά... Αντεύχομαι σε όλους τα βέλτιστα εν Κυρίω... Και όταν έρχονται και με επισκέπτονται χαίρομαι, αναπαύομαι. Και όταν μένω μόνος, έχω άλλη συντροφιά... Η υπομονή δεν είναι δική μου... Τίποτα δεν είναι δικό μου. «Τί έχεις ό ουκ έλαβες». Χίλιες δόξες τώ παναγίω Θεώ! Από τα έγκατα της γής ως τα υπερουράνια...».

Κάποια στιγμή είπε στον Ηγούμενο:

«Βλέπεις, βλέπεις, τα επουράνια... χορείες Προφητών, Αποστόλων, Μαρτύρων, Οσίων, Δικαίων. Αρχιερείς, Ιερείς, Μοναχοί, Λαϊκοί... πόσοι είναι εκεί... Όλους θέλει να μας σώση η αγάπη Του... Όλους θέλει να μας βάλη μέσα... Λίγο φιλότιμο... Λίγο να αγωνιστούμε». «Έπειτα σιώπησε απόλυτα. Τώρα μόνον ευλογεί».

Είναι πολύ σημαντικός αυτός ο λόγος, που θυμίζει το τέλος του αββά Σισώη του Μεγάλου, όπως περιγράφεται στο Γεροντικό. Πρόκειται για επανάληψη της ίδιας πνευματικής εμπειρίας στον 21ο αιώνα.

Γενικά, τα όσα έλεγε κατά την διάρκεια του πόνου του είναι καταπληκτικά, γιατί θεολογούσε και σε αυτήν την δύσκολη στιγμή της ζωής του, που οι περισσότεροι δεν μπορούν να ομιλούν.

Η επίσκεψή μου στο Βενιζέλειο Νοσοκομείο Ηρακλείου

Μετά την εγχείριση στο ισχύον ήθελα να τον επισκεφθώ, πλήν όμως λόγω διαφόρων δυσκολιών το ανέβαλα για την Τρίτη 19 Νοεμβρίου. Εν τώ μεταξύ, το Σάββατο 16 Νοεμβρίου με ενημέρωσαν ότι άρχισε η υποτροπή και οι γιατροί είπαν στους μοναχούς της Ιεράς Μονής Κουδουμά που τον συνόδευαν να ετοιμάζονται για την έξοδο.

Την Κυριακή είχα διαρκή επικοινωνία με τον π. Αντώνιο Φραγκάκη και συγχρόνως παρακαλούσα τον Θεό να τον κρατήσει στην ζωή μέχρι την Τρίτη που θα τον επισκεπτόμουν. Παραδόξως ο Γέροντας άρχισε να επανέρχεται, να ομιλή, να ανακτά τις πνευματικές του δυνάμεις. Ειδοποίησα ότι θα τον εσκεπτόμουν την Τρίτη 19 Νοεμβρίου.

Το πρωί της ημέρας αυτής ταξίδευσα από την Ναύπακτο για την Αθήνα. Έφθασα στο αεροδρόμιο στις 10:15 το πρωί και το αεροπλάνο απογειωνόταν στις 11:00 η ώρα. Έφθασα στο Νοσοκομείο περίπου 12:15. Ο π. Αντώνιος Φραγκάκης με οδήγησε στον θάλαμο, όπου νοσηλευόταν ο Γέροντας. Πήρα την ευχή του, του έδωσα έναν ξυλόγλυπτο Σταυρό σκαλισμένο από αγιορείτη μοναχό.

Οι Πατέρες της Μονής –ο Ηγούμενος π. Μακάριος και ο Ιερομόναχος π. Θεολόγος– με επληροφόρησαν ότι με περίμενε με λαχτάρα. Ρωτούσε ποιά ώρα έφευγε το αεροπλάνο από την Αθήνα, πότε έφθασε στο Ηράκλειο και σε πόση ώρα θα έφθανα στο Νοσοκομείο. Μάλιστα, όπως μου είπαν, ανέκτησε παραδόξως όλες τις δυνάμεις του και ξέφυγε προσωρινά τον κίνδυνο της αναχωρήσεως από τον κόσμο αυτόν, ο οποίος όμως τον επαπειλούσε ακόμη.

Πλησίασα στο κρεβάτι του και του είπα τους λόγους της επισκέψεώς μου, κυρίως ότι τον αγαπώ και τον σέβομαι, γιατί έχει την Χάρη του Θεού μέσα του ενεργούσαν –τό χρίσμα που ενεργεί– ότι τον ευχαριστώ για την αγάπη του προς το ταπεινό πρόσωπό μου και ότι ζητώ τις ευχές του για το έργο μου.

Επίσης, του είπα ότι προσεύχομαι ο Θεός να παρατείνει την παραμονή του στην γή για μάς, αλλά τελικά αν ο Θεός το επιτρέψει να πορευθή στην ουράνια θεία Λειτουργία, τότε άς γίνη το θέλημά Του και του ζήτησα να προσεύχεται για μάς.

Μέ ευχαρίστησε για την επίσκεψή μου, εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του και την αγάπη του. Καθώς ήταν ξαπλωμένος και εγώ πλησίον του, εκείνος ψιθύριζε και δεν μπορούσα να καταλάβω τί έλεγε ακριβώς. Κάποια στιγμή αντιλήφθηκα ότι έλεγε ότι υπάρχουν άνθρωποι που τους τιμούν οι άλλοι και δεν θα μούν στον Παράδεισο, και υπάρχουν άνθρωποι που θεωρούνται αμαρτωλοί από τον κόσμο και θα σωθούν.

Όταν ήρθε κοντά μας ο π. Αντώνιος, είπε:

«Μπορεί να θεωρήται κάποιος ότι έφθασε στα όρια της αγιότητος και να υπάρχει κάποιος άλλος που να θεωρήται «ξοφλημένος» λόγω των αμαρτιών του. Ο πόνος όμως που δημιουργείται στην καρδιά από την αίσθηση των αμαρτιών μπορεί να τον εξακοντίσει σε μεγάλα ύψη και ο άλλος να μείνει πίσω... Ένα όμως είναι σίγουρο. Ουδείς θα εισέλθη στην βασιλεία του Θεού άνευ του πόνου της μετανοίας».

Στόν θάλαμο βρίσκονταν οκτώ ασθενείς με τα προβλήματά του ο καθένας τους. Τούς πλησίασα όλους, τους χαιρέτησα και τους ευχήθηκα κατάλληλα. Διέγνωσα ότι πέρα από τον σωματικό πόνο σε όλους τους ασθενείς υπήρχε μια βαρειά ψυχική κατάσταση, ενώ στον Γέροντα Αναστάσιο, και με όσα είπε στην συνέχεια, καίτοι υπήρχε μια μεγάλη σωματική αδυναμία, πολύς σωματικός πόνος, τον οποίο δεν έδειχνε καθόλου, εν τούτοις φαινόταν να διακατέχεται από μια έντονη, υψηλή πνευματική κατάσταση.

Αυτό φαινόταν στα όσα έλεγε, στο καθαρό και διαπεραστικό βλέμμα του, στην ψυχική του ηρεμία και στην ορμή του πνεύματός του. Έβλεπα μια μεγάλη ορμή της ψυχής του, που πετούσε κυριολεκτικά, έβλεπα έναν υψηλό εσωτερικό θεολογικό κόσμο, μέσα σε ένα αραχνοειδές σωματίδιο, σε ένα ανήμπορο και ασθενικό σώμα, που όμως παρέμενε σε κατάσταση ειρήνης. Θαύμαζα δε πώς μπορούσε αυτό το σώμα να κρατά μια τέτοια αστραφτερή και ορμητική θεολογική ψυχή που ποθούσε τον Χριστό.

Οι προαναφερθέντες Πατέρες της Ιεράς Μονής με την βοήθεια και άλλων λαϊκών που ήταν πνευματικά του παιδιά, τον σήκωσαν λίγο, ώστε να είναι καθιστός στο κρεβάτι, με τα πόδια να κρέμονται, για να μπορή να κουνά λίγο το χειρουργημένο πόδι, όπως είπαν οι γιατροί. Καθώς ήταν καθισμένος έλεγε επανειλημμένως:

«Ο Χριστός είναι αστείρευτη πηγή!».

Συνεχώς μιλούσε για τον Χριστό που μας αγαπά και μας γεμίζει δώρα ουράνια.

Πλησίασα και του είπα ότι όταν κάποτε πήγα στην εντατική του Νοσοκομείου να επισκεφθώ τον π. Ιωάννη Ρωμανίδη που είχε υποστή εγκεφαλικό και τον ρώτησα να μου πηγή τί έλεγαν οι γιατροί για την κατάσταση της υγείας του, εκείνος είπε ότι δεν τον ενδιέφερε η γνώμη των γιατρών για την υγεία του, αλλά τον ενδιέφερε πώς πάει η εκκλησιαστική κατάσταση στην Ελλάδα. Και άρχισε να μου μιλά για θεολογικά ζητήματα, ενώ αντιμετώπιζε τον κίνδυνο του θανάτου.

Ρώτησα τον Γέροντα Αναστάσιο να μου πηγή πώς το εξηγεί αυτό. Απάντησε:

«Ο πόνος από το σπάσιμο του ποδιού είναι δυνατότερος από το εγκεφαλικό επεισόδιο». Στην συνέχεια είπε: «Εδώ μέσα όλοι θεολογούν».

Προφανώς εννοούσε ότι πονούν και μιλούν με διαφόρους τρόπους με τον Θεό, δηλαδή παλεύουν μαζί Του.

Ο π. Αντώνιος Φραγκάκης, αναφερόμενος σε κάποια εμπειρία που είχε ο Γέροντας πριν λίγες ημέρες, είπε: «Η γυνή η περιβεβλημένη τον ήλιον», που αναφέρεται στην Αποκάλυψη του Ιωάννου. Τότε έλαβα τον λόγο για να τον προκαλέσω και του είπα:

«Γέροντα, όταν διαβάζω την Αποκάλυψη του Ιωάννου, βλέπω ότι στην ουσία περιγράφεται η άκτιστη θεία Λειτουργία στον άκτιστο Ναό του Παραδείσου. Αυτήν την θεία Λειτουργία την νοιώθουμε και στην γή».

Νομίζω ότι στον ησυχαστή ο νούς στην καρδιά λειτουργή ακατάπαυστα όλο το βράδυ και το πρωί που ξυπνά πηγαίνει στην θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό, ενώ γίνεται θεία Λειτουργία στην καρδιά. Αλλά παρά την παράλληλη λειτουργία στην καρδιά και τον Ναό, ο νούς στην καρδιά περιμένει να έλθει το Σώμα και το Αίμα του Χριστού με την θεία Κοινωνία. Δηλαδή, υπάρχει μια σχέση μεταξύ δύο λειτουργιών, στην καρδιά και στον Ναό».

Ο Γέροντας «πήρε φόρα» και άρχισε να λέει:

«Ακριβώς έτσι είναι, Σεβασμιώτατε. Δεν τα ζουν όμως πολλοί αυτά. Στην Αποκάλυψη του Ιωάννου περιγράφεται, όντως, η άκτιστη θεία Λειτουργία στον αχειροποίητο Ναό. Εκεί λειτουργός ο Χριστός αυτοπροσώπως. Εδώ, στον κτιστό Ναό, ιερουργεί δια της Ιερωσύνης και ιερουργείται το Σώμα και το Αίμα Του. Υφίσταται πραγματικά στον κτιστό Ναό, αλλά δεν αναπαύεται στον χώρο που ιερουργείται, όσο στις καρδιές για τις οποίες προορίζεται.

Τούτο είναι και το νόημα του γραφικού «υιέ μου, δός μοι σήν καρδίαν». Υπάρχει η νοερά λειτουργία και η λογική λειτουργία. Η πρώτη προηγείται και περιμένει την

άλλη. Μέ την θεία Κοινωνία εγκαθίσταται ο Χριστός στο νοερό θυσιαστήριο της καρδιάς και γίνεται πηγή όλων των αγαθών».

Σε κάποια στιγμή του είπα ότι ο Γέροντας Σωφρόνιος γράφει κάπου ότι στην αρχή της στροφής του προς τον ζώντα Χριστό, ύστερα από την εμπειρία του στην ανατολική φιλοσοφία, αισθανόταν να περιβάλλη τον εσωτερικό κόσμο της καρδιάς ένα μολύβδινο τείχος και κάτι σαν βελόνι διαπέρασε το πάχος του, οπότε δημιουργήθηκε μια τριχοειδής σχισμή, από την οποία διείσδυσε μια ακτίνα φωτός.

Ο Γέροντας Αναστάσιος, ακούγοντας αυτό, είπε: «Αυτό συνέβη και σε μένα». Να σημειωθεί ότι αγαπούσε πολύ τον Γέροντα Σωφρόνιο, για τον οποίον έλεγε με θαυμασμό: «Ο μέγας Σωφρόνιος!». Επίσης αγαπούσε πολύ τον π. Παΐσιο και τον π. Εφραίμ Φιλοθεΐτη που είναι στην Αμερική.

Στην συνέχεια είπε:

«Στην καρδιά δημιουργείται μια χαραμάδα σαν τρίχα. Το έζησα κάποτε αυτό. Από εκεί εισέρχεται ο νούς στην βαθεία καρδιά και ανιχνεύει τα πάντα... Η ρωγμή αυτή παραμένει, δεν αφίσταται ο νούς από εκεί, αλλά μεταβάλλεται η χαραμάδα αυτή. Δεν είναι πάντα η ίδια εμπειρία... Η λογική λέγει την ευχή και όταν χορτάση, δίνει και στην καρδιά.

Κατεβαίνει εκεί ο Χριστός με τον νού. Ο λόγος είναι μέρος του νού... Ο λόγος περιγράφει έπειτα ό,τι μπορέσει να εκφράση από την εμπειρία της καρδιάς... Η στενή πύλη για την οποία μίλησε ο Κύριος είναι η πύλη της καρδιάς. Διά της καρδιάς εισέρχεται ο νούς στον παράδεισο του Θεού. Όταν φθάσης στην θέωση έχεις τα πάντα. Περαιτούται η οδός. Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος είπε: Σκύψε μέσα στην καρδιά σου και θα δής τον ουρανό. Γιατί μία είναι η πύλη του Ουρανού, η πύλη που ανοίγεται στην καρδιά...».

Έμεινα κατάπληκτος απ' όσα άκουγα στο Νοσοκομείο σε κρεβάτι του πόνου από άνθρωπο χειρουργημένο, που πονούσε, αλλά ο θεολογικός του λόγος έτρεχε σαν ποταμός.

Μετά για ένα διάστημα σιωπήσαμε, δεν ήθελα να τον ενοχλήσω και να τον κουράσω αν και φαινόταν ότι ήθελε να ομιλή θεολογικά. Για τον λόγο αυτό μιλούσα με τους μοναχούς που ήταν δίπλα, στο κάτω μέρος του κρεβατιού. Διέκρινα ότι ο Γέροντας με κοιτούσε διερευνητικά με τα έντονα εκφραστικά μάτια του.

Αν και πονούσε, δεν εξέφραζε καθόλου κάποια δυσαρέσκεια με μια σωματική

κίνηση ή έναν μορφασμό του προσώπου. Δεν ενοχλείτο από την παρουσία πολλών ανθρώπων δίπλα στο κρεβάτι του.

Κάποια στιγμή είπε:

«Είναι στενή η πύλη που εισάγει στην όντως ζωή. Και αυτό τον στενωπό, εγώ το διαβαίνω ήδη».

Έσκυψα και τον ασπάσθηκα, του χάϊδεψα και την κεφαλή του με αγάπη. Πήγα στο πίσω μέρος και κρατούσα τα μαξιλάρια σε όρθια θέση για να κάθεται λίγο στο κρεβάτι. Εκείνος ήταν σύννους, ούτε γελούσε ούτε εξέφραζε τον πόνο του. Είχε μια μεγάλη ευγένεια ψυχής. Έμοιαζε ως ένας ώριμος θεολόγος αλλά και σαν ένα μικρό παιδί, και αυτήν την ενοποίηση την δημιουργεί η Χάρη του Θεού με την κατά Χριστόν απάθεια.

Στο χέρι του υπήρχε ορός, αλλά και τα δυό του χέρια ήταν πληγωμένα και μαυρισμένα από τα τρυπήματα. Ο π. Αντώνιος σε κάποια στιγμή χάϊδευε το χέρι του και εκείνος κοίταζε χωρίς να δείξει ότι ενοχλείται. Κάποιος από τους παρισταμένους είπε ότι πονάει στο σημείο εκείνο από τα τρυπήματα. Τότε ο π. Αντώνιος του είπε: «Δεν το γνώριζα, Γέροντα. Γιατί δεν μου το είπατε;». Και ο Γέροντας απήντησε χαμογελώντας:

«Δυό μόνο χέρια έχω και δεν βρήκανε τρίτο να το αφήσουνε άθικτο».

Μερικοί παρόντες λαϊκοί ζήτησαν από τον Γέροντα την άδεια να τον φωτογραφίσουν και να φωτογραφηθούν μαζί του. Εκείνος δεν απάντησε ούτε θετικά ούτε αρνητικά και παράμεινε ατάραχος και ειρηνικός.

Τού είπα ότι η καρδιά είναι εκείνη που αισθάνεται τον Θεό. Ο Γέροντας συμφώνησε, αλλά γεμάτος σοφία απάντησε: «Συγχρόνως η καρδιά και παραπλανά». Αυτό συμβαίνει όταν η καρδιά δεν καθαρίζεται από τα πάθη. Στην συνέχεια είπε:

«Η υπομονή είναι ο Χριστός... Τα πάντα είναι ο Χριστός... Εκείνος είπε: «Πατάσσω και πάλιν ιάσομαι». Άλλοτε εκφράζεται με αυστηρότητα, άλλοτε με γλυκύτητα, αλλά και με τους δυό τρόπους φανερώνεται η Αγάπη Του.

Η πάλη με τον Θεό είναι αδυσώπητη. Δεν την γνωρίζουν –αυτήν την πάλη– παρά μόνον ο Θεός και οι αθλητές του Χριστού. Είναι αδυσώπητη πάλη, γιατί ο Θεός είναι παντοδύναμος. Είναι όμως και παναγάπη. Και όταν δείχνη την «σκληρότητά» Του, ουσιαστικά αισθητοποιεί την αγάπη Του».

Δίπλα στον Γέροντα ήταν ένας ασθενής που ανέπνεε βαρειά και βογκούσε. Τόν

ρώτησα αν ενοχλήτο από τα βογγητά και αν ήθελε να παρακαλέσω να τον μεταφέρουν σε άλλο δωμάτιο για να είναι μόνος του και να έχει ησυχία. Μού είπε:

«Όχι, ευχαριστώ, δεν με ενοχλούν, με βοηθούν... Όλοι αυτοί θεολογούν τον πόνο τους... Συμπληρώνουν και την δική μου θεολογία».

Είναι καταπληκτικό να αισθάνεται κανείς τον πόνο του άλλου ως θεολογία. Αυτό δείχνει μια ευαίσθητη καρδιά που έχει μεταμορφωθεί από την Χάρη του Θεού.

Τόν περισσότερο καιρό που ήμουν κοντά του, δεν μιλούσα για να μη τον κουράζω. Οι μοναχοί μου έλεγαν ότι δεν κουράζεται ο Γέροντας, αλλά χαίρεται να μιλά θεολογικά. Μάλιστα, όταν ήταν σε άλλο δωμάτιο, όλη την νύκτα έλεγε με το στόμα του την ευχή και άκουγαν και οι άρρωστοι.

Κάθησα κοντά του περίπου μιάμιση ώρα. Αισθανόμουν γαλήνη στην ψυχή και την καρδιά μου, μια ειρήνη και χαρά. Μετά έλαβα την ευχή του για να φύγω. Μού ζήτησε να προσεύχομαι γι' αυτόν. Τού είπα ότι το κάνω, αλλά ζήτησα τις δικές του προσευχές. Αυτός απάντησε: «Αυτό το λέτε από ταπείνωση». Τού φίλησα το χέρι, εκείνος ζήτησε να φιλήσω το δικό μου, ασπάστηκα το μέτωπό του και μου είπε:

«Σάς εύχομαι την αιώνια δόξα».

Έφυγα με έντονη γλύκα στην καρδιά μου. Το μεσημέρι συναντήθηκα με αγαπητά πρόσωπα, συνεχίζοντας την θεολογική συζήτηση που είχαμε με τον Γέροντα Αναστάσιο, στην συνέχεια πήγα στο αεροδρόμιο, όπου ήλθαν να με συναντήσουν και άλλοι αγαπητοί Χριστιανοί.

Επιβιβάσθηκα στο αεροπλάνο και στις 5:50 αναχώρησα από το Ηράκλειο για την Αθήνα. Έφθασα στις 10:00 η ώρα περίπου στην Ναύπακτο. Δεκατέσσερις ώρες την ημέρα εκείνη γεμάτος με έντονες συγκινήσεις. Ένα ταξίδι αστραπής, εντυπωσιασμένος από την αστραπή της εμπειρικής θεολογίας ενός εμπειρικού Γέροντος σε ένα Νοσοκομείο, όπου περισεύει ο πόνος.

Μετά από δύο ημέρες ο π. Αντώνιος μου έστειλε δύο μηνύματα που είναι χαρακτηριστικά της συναντήσεώς μας.

«Είπε ο Γέρων Αναστάσιος προχθές: «Μέ ανέψυξε πολύ η επίσκεψη του Μητροπολίτου Ναυπάκτου... Υπεβλήθη από αγάπη σε τόσο κοπιαστικό ταξίδι... Τί ανταποδώσω; Μόνο θερμές ευχαριστίες...». Έπειτα λίγο συνερχόταν ο Γέροντας. Ουδέποτε όμως θεολόγησε. Ήταν βυθισμένος στο μυστήριο της σιωπής».

«Σήμερα ο π. Τιμόθεος, αδελφός της Μονής Κουδουμά: «Όταν ήρθε ο αγαπημένος στον γέροντα Μητροπολίτης Ναυπάκτου –σημειωτέον ανέκτησε επικοινωνία και τον περίμενε με λαχτάρα– τότε διεξήχθη και η τελευταία θεολογική παράθεση του Γέροντα. Έκανε περιεκτική ανακεφαλαίωση όλης του της θεολογίας. Ήταν το κύκνειο άσμα του. Μετά απ’ αυτή την συνάντηση πέρασε οριστικά στην σιωπή. Στην γλώσσα του μέλλοντος αιώνος...»».

Ο ευλογημένος Γέροντας ανέμενε την έναρξη της αιώνιας θείας Λειτουργίας, την οποία ποθούσε σε όλη την ζωή του, από τότε που ζούσε στα σπήλαια και στην Ιερά Μονή.

Το χάρισμα της μακαρίας τελευτής

Τίς τελευταίες ημέρες πριν την κοίμησή του προσευχόταν συνεχώς. Είχε δυσκολίες. Έλεγε στους Πατέρες της Μονής:

«Μέ κρατούν ακόμη στην επίγεια ζωή οι προσευχές σας. Η παράταση είναι δώρο μετανοίας. Ευχαριστώ κι ευλογώ άπαντας. Αντεύχομαι υπέρ πάντων».

Μέ ειδοποίησαν ότι επίκειται το βιολογικό τέλος του Γέροντα και τότε απέστειλα το εξής μήνυμα:

«Ο Αρχάγγελος Μιχαήλ να τον συνοδεύη μαζί με όλες τις ουράνιες δυνάμεις και τους προσφιλείς του αγίους. Το ευλογημένο σκεύος της ερήμου να εισέλθη στην ουράνια Λειτουργία. Ευλογημένη να είναι η ένδοξη πορεία του και η είσοδός του στα Άγια των Αγίων».

Κάποια στιγμή ο Γέροντας είπε στον Ηγούμενο της Μονής να του δώσει την ευχή του για να πορευθή στο Φώς. Εκείνος δυσκολευόταν να το κάνει. Όταν όμως τον επισκέφθηκε ο Σεβ. Μητροπολίτης Γορτύνης κ. Μακάριος του διάβασε μια ευχή και η ψυχή του ανεχώρησε προς το Φώς. Στο περιστατικό αυτό φαίνεται η συνάντηση ενός χαρισματικού θεολόγου με την Χάρη της Αρχιερωσύνης και δείχνει ότι τα χαρίσματα δίνονται από τον Θεό δια της Εκκλησίας, ώστε να ενεργούνται εντός της Εκκλησίας, με την ευχή των Επισκόπων, προς δόξαν του Τριαδικού Θεού.

Αμέσως ο π. Αντώνιος με ειδοποίησε ότι κοιμήθηκε ο Γέροντας με μήνυμα:

«Έφυγε για το αναστάσιμο Φως ο Γέρων Αναστάσιος. Την ευχή του να έχουμε».

Τού απάντησα:

«Νά έχουμε την αναστάσιμη ευχή του. Ο Χριστός θα πή, όπως στον αββά Σισώη: «Φέρετέ μοι το σκεύος της ερήμου»... Σε ευλόγησε ο Θεός που τον γνώρισες και

τον φανέρωσες. Απέκτησες εμπειρία ενός θεουμένου ανθρώπου. Διαβίβασε τις ευχές μου στον Ηγούμενο και τους Πατέρες της Μονής».

Ο Γέροντας Αναστάσιος ήταν ευλογημένος, ήταν όντως μια μεγάλη θεολογική μαρτυρία της εποχής μας, εφάμιλλη αρχαίων μεγάλων θεοπτών ασκητών του Γεροντικού.

Η περίπτωση του μου θύμισε τους λόγους του αγίου Γρηγορίου Θεολόγου, τους οποίους είπε αναμένοντας τον θάνατο: «χτύπα το σώμα, η ψυχή μένει αλάβωτη τη θεία εικόνα θα την παραστήσω στον Χριστό, όπως την έλαβα, ανθρωποκτόνε». «Πήγαινέ με, Χριστέ, εμένα τον λάτρη σου, όπως θέλεις».

Επίσης μου θύμισε τον λόγο του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, ότι ο θάνατος «ουκέτι φοβερός εστιν, αλλά πεπάτηται, καταπεφρόνηται, ευτελής εστι και ουδενός άξιος». Ακόμη, μου θύμισε τον λόγο του Γέροντος Σωφρονίου ότι η στιγμή της εξόδου μας από τον κόσμο είναι «θριαμβευτική», και «στήν αναμονή της φοβερής αλλά και μεγάλης στιγμής η ψυχή βαθύτερα αισθάνεται την υψίστη ειρήνη, την πατρική αγάπη, και ορμά προς το ανέσπερο Φώς».

Έτσι έζησε και έτσι τελείωσε ή μάλλον έτσι τελειώθηκε ο Γέροντας Αναστάσιος.

«Οίος ο χοϊκός, τοιούτοι και οι χοϊκοί, και οίος ο επουράνιος, τοιούτοι και οι επουράνιοι και καθώς εφορέσαμεν την εικόνα του χοϊκού, φορέσομεν και την εικόνα του επουρανίου» (Α' Κορ. ιε', 48-49). Πράγματι, ο Γέροντας Αναστάσιος στο όνομα και αναστάσιμος στην ζωή εφόρεσε την εικόνα του επουρανίου!

Ευνοημένοι από τον Θεό είναι ο Ηγούμενος και οι Μοναχοί της Ιεράς Μονής Κουδουμά που είχαν έναν τέτοιο ευλογημένο Γέροντα, τον οποίον εκείνοι διηκόνησαν εκ καρδίας.

Μέσα στα προβλήματα της επισκοπικής μου διακονίας, ο Θεός μου στέλνει και μερικές χαρές, μια από τις οποίες είναι η συνάντησή μου με τον Γέροντα Αναστάσιο τον Κουδουμιανό, τον οποίον αισθάνθηκα ως μια ουράνια αστραπή στην ταλαίπωρη εποχή μας και η κοίμησή του μου προξένησε λίγη αίσθηση ορφάνειας, αλλά περισσότερη και έντονη αίσθηση αναστάσιμης χαράς.

Νά έχουμε τις πρεσβείες του.–

Κείμενο:ΙΕΡΟΘΕΟΣ Μητροπολίτης Ναυπάκτου

Πηγή:dogma.gr